

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025 (număr unic. 561/MAI/2022)

Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Procuratura Generală Aviz nr. 4-1/22- din 01.09.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. Cu referire la proiectul <i>Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025</i> : 1.1. Menționăm că, în punctele 26-29 ale Programului a fost constatat că, traficul de ființe umane este o parte a fenomenului criminalității transfrontaliere. Cu toate acestea, Planul de acțiuni privind implementarea <i>Programului de management integrat a frontierei de stat pentru anii 2022-2025</i> , anexă la Program, cu excepția pct.4.2, nu cuprinde alte acțiuni care ar avea ca scop prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, care ar decurge din constatările menționate la punctele indicate <i>supra</i> . În acest context, Programul urma să fie ghidat și de <i>Strategia Uniunii Europene privind combaterea traficului de ființe umane pentru perioada anului 2021 -2025</i> , potrivit căreia, de rând cu alte măsuri, statele membre au fost invitate: - să utilizeze la maximum sprijinul oferit de agențiile relevante ale Uniunii Europene (<i>precum Europol, Eurojust, Cepol și Frontex</i>) și să consolideze capacitățile actorilor lor operaționali, inclusiv pentru identificarea potențialelor victime ale traficului de persoane; - să îmbunătățească schimbul de informații și date operative în materie penală privind traficul de persoane, infracțiunile conexe și rețelele infracționale;	Se acceptă parțial Planul de acțiuni privind implementarea Programului cuprinde un șir de acțiuni, rezultatul implementării cărora va fi, inclusiv, prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, precum și vor fi realizate dezideratele stabilite în Strategia Uniunii Europene privind combaterea traficului de ființe umane pentru perioada anului 2021-2025 (<i>acțiunile 1.1.-1.7., 3.4.-3.10, 3.13., 4.2., 4.8., 5.3., 5.9., 5.10., 7.2., 7.6., 8.1., 8.2., 8.4., 8.5., 8.10.-8.12.</i>). Totodată, punctul 10 din Program stabilește faptul că aspectele specifice domeniului prevenirii și combaterii criminalității vor fi reflectate în programul sectorial (<i>Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022 – 2025, anunțat ca fiind pregătit pentru inițierea procedurii de avizare/ expertizare și consultare publică la ședința secretarilor generali ai ministerelor din 30.09.2022</i>), elaborat în vederea implementării Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022. Astfel, este de menționat că unul din obiectivele generale ale Programului de prevenire și combatere a criminalității

	<p>- să faciliteze cooperarea operațională și judiciară transfrontalieră și internațională în țările afectate de trafic.</p>	<p>pentru anii 2022 – 2025 este <i>Reducerea vulnerabilităților naționale privind traficul de ființe umane și de copii.</i></p>
	<p><u>2. Cu referire la Planul de acțiuni privind implementarea Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025:</u></p> <p>2.1 În realizarea dezideratelor expuse <i>supra</i>, în OBIECTIVUL GENERAL 1, nr.crt.3, acțiune 3.4 a Planului menționat, la colaborarea operațională, care va fi realizată cu agenția FRONTEX, urmează să fie diversificată cooperarea și cu celelalte agenții relevante ale Uniunii Europene, precum Europol, Eurojust, Cepad, etc, cât și deversificarea cooperării transfrontaliere cu statele vecine (<i>România și Ucraina</i>).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Republica Moldova cooperează cu Oficiul European de Poliție (<i>Europol</i>) în baza Acordului Strategic de Cooperare, semnat în 2007, și Acordului Operațional de Cooperare, semnat la 18 decembrie 2014, la Chișinău. Din 2013, Republica Moldova a detașat un ofițer de legătură la Europol.</p> <p>Totodată, Acordul de Cooperare între Republica Moldova și Eurojust a fost semnat la 10 iulie 2014, la Haga. Iar Procuratura Generală, în calitate de autoritate competentă pentru îndeplinirea obiectivelor Acordului, urma să desemneze/ numească cel puțin un punct de contact pentru Eurojust.</p> <p>La fel, Acordul bilateral între Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne și Colegiul European de Poliție (<i>CEPOL</i>) a fost semnat în 2012. Cooperarea cu Colegiul European de Poliție oferă corpului profesoral-didactic și studenților Academiei posibilitatea de a beneficia de noile metode și oportunități de predare și însușire a cunoștințelor, în domeniul învățămîntului juridico-polițienesc.</p> <p>Subsidiar, Poliția de Frontieră semnează planuri de cooperare bianuale cu Serviciul Grăniceresc de Stat al Ucrainei și anuale cu Inspectoratul General al Poliției de Frontieră din România, iar acțiunea nr. 3.13. vine să asigure continuitatea acestui proces.</p>
	<p>2.2. OBIECTIVUL GENERAL 2. urmează a fi completat cu un obiectiv specific – 7. <i>Consolidarea capacităților de prevenire și combatere a migrației ilegale, traficului de ființe umane, precum și altor forme de criminalitate transfrontalieră.</i></p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Obiectivele specifice au fost preluate din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din</p>

	<p>Întru realizarea acestui obiectiv, direcțiile de acțiune urmează să cuprindă următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 7.1. Derularea, în sistem integrat, de activități preventive, vizând interzicerea intrării ilegale, prin trecerea persoanelor prin alte locuri decât punctele de trecere a frontierei, în scopul prevenirii și combaterii migrației ilegale/gestionării unitare și coerente a situațiilor generate de apariția unui aflux de imigranți ilegali pe teritoriul Republicii Moldova; - 7.2. Pregătirea personalului autorităților cu atribuții în domeniul managementului integrat al frontierei de stat, în scopul gestionării problematicei migrației ilegale, traficului de ființe umane și alte forme de criminalitate transfrontalieră, la standardele impuse de cerințele europene și, totodată, al consolidării cooperării dintre agențiile europene și autoritățile naționale; - 7.3. Eficientizarea capacităților de detectare și prevenire a criminalității la frontierele externe, prin interconectarea bazelor de date interne existente pe linie de analiză de risc; - 7.4 Creșterea capacității operaționale, în vederea prevenirii, anticipării și combaterii infracțiunilor de criminalitate transfrontalieră; - 7.5. Prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere, sub toate formele ei de manifestare; - 7.6. Consolidarea capacității de control a autorității vamale, pe rutele europene de transport. 	<p>23.09.2022, acestea fiind stabilite în cadrul unui proces complex.</p> <p>Totodată, Planul de acțiuni privind implementarea Programului cuprinde un șir de acțiuni, care cuprind acțiunile propuse (<i>acțiunile 1.1.-1.7., 2.1., 2.2., 3.3.-3.10, 3.13., 4.1-4.5., 4.8., 5.3., 5.6., 5.7., 5.9., 5.10., 7.2., 7.5., 7.6., 8.1., 8.2., 8.4., 8.5., 8.10.-8.12., 8.19.</i>).</p> <p>La fel, menționăm că punctul 10 din Program stabilește faptul că aspectele transversale caracteristice sistemului de afaceri interne per general, cum ar fi managementul resurselor umane, digitalizarea proceselor și aspectele de integritate, precum cele specifice domeniilor ordinii și securității publice, prevenirii și combaterii criminalității, gestionării situațiilor de urgență și excepționale, gestionării fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor vor fi reflectate în programele sectoriale, elaborate în vederea implementării Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022.</p>
	<p>2.3 Propunem de a include și Procuratura Generală ca instituție responsabilă de executarea acțiunii 5.6. din Planul de acțiuni, care prevede modificarea Codului de procedură penală în vederea extinderii competențelor organului de urmărire penală al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și stabilirea unei modalități distincte de calculare a termenului pentru întocmirea procesului-verbal de reținere, în cazul reținerii persoanelor în punctele comune de trecere a frontierei de stat.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>

	<p>2.4. În scopul identificării riscurilor și vulnerabilităților, în special în contextul războiului din Ucraina, cât și în vederea contracarării actelor de corupție, a căror risc apare la punctele de trecere a frontierelor de stat, fiind vizați polițiștii de frontieră și angajații din cadrul Serviciului Vamal, propunem suplinirea <i>”OBIECTIVULUI GENERAL 2. Frontiera de stat, sigură, securizată și funcțională”</i>, cu obiectivul specific nr.crt.8 <i>”Consolidarea capacităților în vederea contracarării actelor de corupție în rândurile colaboratorilor Poliției de Frontieră și Serviciului Vamal”</i>.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Obiectivele specifice au fost preluate din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022, acestea fiind stabilite în cadrul unui proces complex.</p> <p>Totodată, punctul 10 din Program stabilește faptul că aspectele de integritate vor fi reflectate în programul sectorial (<i>Programul de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formare, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022 – 2025</i>), elaborat în vederea implementării Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022. Astfel, este de menționat că două din obiectivele generale ale Programului de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formare, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022 – 2025 sunt: <i>1. Diminuarea zonelor și numărului de persoane vulnerabile la corupție, 2. Consolidarea climatului de integritate și ordonarea unitară a competențelor de prevenire și combatere a corupției în cadrul sistemului afacerilor interne.</i></p>
<p>Serviciul de Informații și Securitate Aviz nr. E/468 din 30.08.2022</p>	<p>I. Obiecțiile</p> <p>Lipsa de obiecții</p> <p>II. Propunerile (recomandările)</p> <p>Lipsa de propuneri</p>	<p></p> <p>-</p> <p></p> <p>-</p>
<p>Aparatul Președintelui Republicii Moldova Aviz nr. 12/2-06-226 din 05.10.2022</p>	<p>I. Obiecțiile</p> <p>Lipsa de obiecții</p> <p>II. Propunerile (recomandările)</p> <p>Lipsa de propuneri</p>	<p></p> <p>-</p> <p></p> <p>-</p>

Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Aviz nr. 01-01/2142 din 30.08.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	Lipsa de propuneri	-
Cancelaria de Stat Aviz nr. 21-69-9635 din 05.10.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	Lipsa de propuneri	-
	În virtutea competenței de coordonare generală a procesului de planificare, elaborare, implementare, monitorizare și evaluare a documentelor de politici publice, precum și a documentelor de planificare, menționăm necesitatea definitivării proiectului Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025 (în continuare – Program) cu respectarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 386/2022 cu privire la planificarea, elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.	Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.
	Menționăm că, propunerile și recomandările expuse în Raportul de evaluare a calității și conformității proiectului Programului au fost luate în considerație de către minister parțial. În această ordine de idei, reiterăm recomandările Cancelariei de Stat conform Raportului de evaluare a proiectului Programului vizat, transmis prin demersul Cancelariei de Stat nr. 21-113-7419 din 28.07.2022.	Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.
Proiectul Programului urmează a fi racordat și corelat cu obiectivele proiectului Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (SND), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2022, și anume, cu Obiectivul general 9. Promovarea unei societăți pașnice și sigure, Obiectivul specific 9.2. „Reducerea vulnerabilității în fața amenințărilor și riscurilor de toate tipurile” și Obiectivul specific 9.3. „Sporirea securității	Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.	

	<p>în funcționarea infrastructurilor și sistemelor critice” (Direcții de politic și intervenții prioritare: Dezvoltarea unui sistem eficient de management al frontierei de stat și asigurarea unui proces migrațional ordonat, sigur și reglementat).</p>	
	<p><i>Capitolul IV. Impact</i>, se va completa cu setul de indicatori de impact ai Programului stabiliți pentru monitorizarea Obiectivelor de dezvoltare durabilă (în continuare – ODD) pentru care Programul vine să contribuie, în special la ODD 10 „Inegalități reduse”, Ținta 10.7. „Facilitarea migrației și mobilității ordonate, sigure, regulate și responsabile a persoanelor, inclusiv prin punerea în aplicare a politicilor de migrație planificate și bine gestionate”, precum și, la ODD 16 „Pace, justiție și instituții puternice pentru dezvoltare durabilă”, Ținta 16.4 „Combaterea tuturor formelor de crimă organizată și traficului de armament”, precum este menționat în Cap. I pct. 6 din Program.</p>	<p>Se acceptă Capitolul III (<i>Tabelul 1</i>) din Program a fost completat cu indicatorii de impact, valorile de referință și țintele ce urmează a fi atinse pentru obiectivele generale, preluate din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022, acestea fiind stabilite în cadrul unui proces complex.</p>
	<p><i>Capitolul VIII. Proceduri de raportare</i>, urmează să fie completat cu mențiuni despre utilizarea indicatorilor de impact la etapa intermediară și finală de evaluare a Programului.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>
	<p>În vederea respectării prevederilor stabilite în pct. 12, sbpct. 4) din Hotărârea Guvernului nr. 386/2022 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, Planul de acțiuni pentru implementarea Programului va fi ajustat, specificând expres costurile necesare pentru implementarea „tuturor” acțiunilor planificate.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>
	<p>În contextul asigurării unor formulări clare cu privire la activitățile ce urmează să fie realizate prin prisma Planului de acțiuni pentru atingerea obiectivelor acestuia, se vor revedea o serie de acțiuni (ex. 1.1, 1.3, 1.4, 1.6, 3.11, 3.12, 8.6 ș.a.), prin reformularea acestora și stabilirea indicatorilor de monitorizare corespunzători.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>
	<p>Totodată, se vor revedea indicatorii de monitorizare pentru unele acțiuni din Plan (ex. 3.9, 8.14, ș.a.), prin includerea valorilor de</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>

	referință sau valorilor planificate măsurabile, pentru a facilita procesul de evaluare a gradului de realizare a acțiunilor pentru care au fost stabiliți indicatorii de rezultat.	
	Pct. 6 din Notă se va completa cu date privind ponderea propunerilor recepționate față de cele acceptate/incluse în proiectul documentului de politici în cadrul consultărilor publice susținute de către FRONTEX, Organizația Internațională pentru Migrație, Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicii Migraționale, propunerile de îmbunătățirea ale căror au fost acceptate reieșind din informația expusă în Cap. 1 pct. 10 din Program.	Se acceptă Nota informativă a fost modificată conform propunerii.
Ministerul Apărării Aviz nr. 11/1147 din 29.08.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	Lipsa de propuneri	-
Ministerul Sănătății Nu a prezentat avizul	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	Lipsa de propuneri	-
Ministerul Mediului Aviz nr. 02-05/2091 din 02.09.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	În scopul detectării și prevenirii contrabandei de materiale explozive, a materialelor radioactive și a altor substanțe interzise, a tehnologiilor nucleare, a armelor și a mijloacelor letale neconvenționale, a armelor de distrugere în masă, propunem la OBIECTIVUL GENERAL 2, de a introduce următoarea acțiune „Modernizarea infrastructurii punctelor de trecere a frontierei de stat prin procurarea și dotarea cu echipamente speciale de detecție a materialelor radioactive și a altor substanțe interzise, a tehnologiilor nucleare, a armelor și a mijloacelor letale neconvenționale, a armelor de distrugere în masă” și respectiv	Nu se acceptă Propunerea nu include indicatorii de monitorizare, costurile de implementare și sursa de finanțare.

	<p>instituțiile responsabile „<i>Ministerul Finanțelor (Serviciul Vamal); Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției de Frontieră); Ministerul Mediului (Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice)</i>”.</p> <p>Considerăm că aspectele relatate urmează a fi luate în calcul la etapa promovării spre aprobare a proiectului examinat.</p>	
<p>Ministerul Finanțelor Aviz nr. 18/1429 din 16.12.2021</p>	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	<p>În prezent, este în vigoare Hotărârea Guvernului nr.1101/2018 „<i>Cu privire la aprobarea Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023 și a Planurilor de acțiuni privind implementarea acesteia</i>”.</p> <p>Elaborarea acestui document de politici a fost anunțat în cadrul Consiliului Național pentru Managementul Integrat a Frontierei de Stat și a fost elaborat cu participarea tuturor autorităților și instituțiilor publice care fac parte din sistemul managementului integrat al frontierei de stat.</p> <p>În acest context, <u>elaborarea unui nou document de politici care ar reglementa domeniul de management integrat al frontierei de stat, pentru perioada anilor 2022-2025 nu este oportun</u>, deoarece:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategia aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1101/2018 conține un Plan de acțiuni pentru anii 2021-2023 care a fost elaborat și avizat de toate autoritățile și instituțiile publice care fac parte din sistemul managementului integrat al frontierei de stat; - Strategia menționată supra urmează să se finalizeze în anul 2023 cu un raport final care ar constitui baza pentru elaborarea unui nou document de politici. <p><i>Elaborarea unui nou document de politici intră în contradicție cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Managementul Integrat al Frontierei de Stat, aprobat prin Hotărârea</i></p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Punctul 4 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, stabilește faptul că „<i>Documentele de politici publice în vigoare care nu se conformează cu prevederile prezentei hotărâri rămân executabile până la finalizarea termenului prevăzut de implementare, dar nu mai mult de 2 ani de la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri</i>”, adică până la 26.07.2022.</p> <p>Astfel, având în vedere că Strategia națională de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023 a fost elaborată în conformitate cu Regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 33/2007 (abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020), precum și nu se conformează prevederilor în vigoare, în cadrul unui proces complex, a fost elaborată Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022. Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 stabilește că o</p>

	<p>Guvernului nr.902/2015, și anume, pct. 5, subpct. 4) și 5) din Regulament este prevăzut că Consiliul:</p> <p>„4) aprobă conceptul și obiectivele Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat, elaborate pe baza propunerilor formulate de autoritățile din sistemul managementului integrat al frontierei de stat;</p> <p>5) adoptă decizii în vederea asigurării coerenței în procesul de elaborare și implementare de politici în domeniul managementului integrat al frontierei de stat ale autorităților din sistemul managementului integrat al frontierei de stat.”</p> <p>Prin urmare, nici conceptul și nici proiectul Programului de management integrat a frontierei de stat pentru anii 2022-2025 nu a fost prezentat în cadrul ședințelor Consiliului. Mai mult ca atât, în cadrul ședințelor Consiliului nu a fost prezentat nici raportul intermediar, privind nivelul de implementare a Planului de acțiuni pentru anii 2021-2023, pentru anul 2021.</p> <p>Elaborarea documentelor de politici este reglementată prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020 „Cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice” stabilind cerințele și etapele care urmează a fi parcurse în vederea elaborării unui document de politici calitativ. Ținem să menționăm, că în <i>elaborarea proiectului Programului menționat supra au fost omise o mare parte din etapele necesar de parcurs</i>, în special etapele ce țin de asigurarea transparenței procesului decizional, plasarea pe pagina web a conceptului de elaborare a documentului de politici, cât și implicarea părților interesate în procesul de elaborare a proiectului documentului de politici.</p> <p>Totodată, Serviciul Vamal nu a participat în procesul de elaborare a proiectului Programului prezentat, respectiv nu a dat propuneri de acțiuni pentru a fi incluse în Planul de Acțiuni și nu își poate asuma responsabilitatea de implementare a acțiunilor care au fost incluse în Planul de Acțiuni și includ Serviciul</p>	<p>dată cu aprobarea acesteia, Strategia națională de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023 va fi abrogată, continuitatea acesteia fiind asigurată prin intermediul Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025. Totodată, în Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 este menționat faptul că în calitate de documente de politici publice, care reflectă viziunea strategică de dezvoltare a domeniului afacerilor interne, aceasta va fi implementată prin intermediul programelor sectoriale, elaborate în conformitate cu sub-domeniile de activitate reflectate la „<i>Capitolul 4. Obiective generale și direcții prioritare</i>”, pentru două cicluri de planificare: anii 2022-2025 și respectiv 2026-2030, unul dintre care fiind și Programul de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025. La fel, este de menționat faptul că obiectivele generale și specifice au fost preluate Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022.</p> <p>Subsidiar, având în vedere contextul actualului mediu de securitate din regiune, în anul 2022 nu a avut loc nicio ședință a Consiliului Național pentru Managementul Integrat al Frontierei de Stat. Totodată, având în vedere prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Managementul Integrat al Frontierei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 902/2015, versiunea inițială a Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025 a fost remisă tuturor autorităților din sistemul managementului integrat al frontierei de stat (<i>inclusiv</i></p>
--	---	--

	Vamal ca fiind responsabil.	<p><i>Ministerului Finanțelor și Serviciului Vamal), precum și părților interesate, fiind solicitate propuneri de modificare și/ sau completare (nr. 39/1977 din 13.05.2022 (extern), nr. 39/1978 din 13.05.2022 (părților interesate) și nr. 39/6045 din 13.05.2022 (intern)). Astfel, este de menționat că până la 07.10.2022, Ministerul Afacerilor Interne nu a recepționat careva propuneri de la Serviciul Vamal, iar Ministerul Finanțelor nu s-a expus asupra versiunii inițiale a Programului (nu a înaintat propuneri de modificare și/ sau completare), dar asupra Conceptului (nr. 05-14/114 din 27.05.2022). Din același considerent, în cadrul ședinței Consiliului, nu a fost prezentat nici Raportul anual (2021) de progres privind implementarea strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023, dar membrii Consiliului au fost informați (nr. 39/850 din 25.02.2022) că, „în baza informațiilor prezentate de către autoritățile și instituțiile publice din sistemul managementului integrat al frontierei de stat, a fost elaborat Raportul anual de progres privind implementarea strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023, care a fost plasat pe pagina-web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (<u>Rapoarte Ministerul Afacerilor Interne (gov.md)</u>).</i></p> <p><i>Subsecvent, cu referire la realizarea Planului de acțiuni pentru anii 2021-2023 privind implementarea Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023, atenționăm asupra faptului că:</i></p> <p><i>- 11 acțiuni nu au fost inițiate până în prezent, deși termenii de realizare și indicatorii de monitorizare</i></p>
--	-----------------------------	---

		<p><i>impun demararea procesului de realizare a acțiunilor respective;</i></p> <p><i>- 4 acțiuni nu s-au realizat pe deplin, deși termenul de realizare a expirat la finele lunii decembrie a anului 2021.”.</i></p> <p>Cu referire la respectarea etapelor necesar de parcurs în procesul de elaborare a Programului, stabilite de Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, menționăm că acestea au fost respectate în totalitate. Astfel, la 12.05.2022, pe pagina web www.particip.gov.md, precum și pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne a fost plasat anunțul privind elaborarea proiectului și Conceptul Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025, iar la 19.08.2022 proiectul a fost publicat pentru consultări publice, totodată a fost consultat cu părțile interesate.</p>
	<p>La proiectul programului,</p> <p>Se reiterează recomandarea Ministerului Finanțelor, expusă prin scr. nr. 05-17/174/1092 din 11.08.2022, privind necesitatea respectării prevederilor pct.11 supct. 6) din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020, și anume, partea descriptivă a programului conține în structură costuri ce reprezintă <u>estimarea resurselor financiare și non financiare necesare pentru implementarea fiecărui obiectiv specific în parte; indicarea cheltuielilor planificate pentru perioada următoare în conformitate cu prevederile Cadrului bugetar pe termen mediu și a cheltuielilor estimate pentru perioada care excedează Cadrul</u></p>	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>

	<p><u>bugetar pe termen mediu la momentul aprobării programului; indicarea resurselor disponibile din partea partenerilor de dezvoltare.</u></p>	
	<p>Mai mult, sintagma ”, iar 265656,6 mii lei (26,1%) reprezintă resursele financiare necesare pentru care nu au fost identificate sursele de finanțare” (pct.63) urmează a fi explicată prin măsuri/intenții ale autorului în vederea acoperirii costurilor, întrucât aprobarea unui document neasigurat financiar încalcă prevederile art.131 din Constituția Republicii Moldova care expres stipulează, că <u>nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.</u> Totodată, adoptarea unui document neasigurat financiar încalcă prevederile art.17 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, care prevede că, <u>pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.</u> Modificări corespunzătoare se vor efectua în întreg cuprinsul proiectului, inclusiv în Planul de acțiuni, precum și în Nota informativă.</p>	<p>Se acceptă Proiectul și nota informativă au fost modificate conform propunerii. Având în vedere obiectivele, indicatorii și atingerii țintele propuse în Program, preluate din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022, se consideră necesară menținerea acestor acțiuni, care vor fi realizate din surse externe și în limitele alocațiilor bugetare aprobate.</p>
	<p>Luând în considerare, că CBTM 2022-2024 nu a fost aprobat de Guvern, pentru anul 2022 se vor indica sumele mijloacelor financiare alocate/prevăzute prin Legea bugetului de stat pe anul 2022 nr.205/2021, cu modificările ulterioare. Pentru anii 2023-2025 se vor indica costurile prezentate la proiectul CBTM 2023-2025. În scopul evitării aprobării unor acte normative fără acoperire financiară, se solicită promovarea proiectului doar după aprobarea de către Guvern a CBTM 2023-2025.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>
	<p>Totodată, costurile specificate în Program (pct.6 și pct.7 din Tabelul nr.2), în Planul de acțiuni și în Nota informativă nu sunt descifrate și nu oferă o imagine clară privind alocațiile bugetare pe tipuri de cheltuieli, inclusiv cheltuieli de personal și număr de unități de personal necesare, fapt ce face dificilă expunerea privind cheltuielile de personal și unitățile de personal necesare</p>	<p>Se acceptă Nota informativă a fost modificată conform propunerii.</p>

	<p>pentru implementarea proiectului în cauză și dacă aceste mijloace sunt prevăzute în proiectul Cadrului bugetar pe termen mediu 2023-2025. Astfel, este necesar ca în Nota informativă aceste costuri să fie descifrate.</p>	
	<p>Se menționează că nu poate fi susținută propunerea de a include în Program și în Planul de acțiuni a acțiunilor care urmează a fi realizate din surse neidentificate, iar neacoperirea financiară creează riscuri de nerealizare a acestora, de aceea se propune excluderea acestora.</p>	<p>Se acceptă parțial Având în vedere obiectivele, indicatorii și atingerii țintele propuse în Program, preluate din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022, se consideră necesară menținerea acestor acțiuni, care vor fi realizate din surse externe și în limitele alocațiilor bugetare aprobate.</p>
	<p>La Planul de acțiuni, Rubrica „Costuri de implementare (mii lei)/Sursă de finanțare” se consideră oportun a fi divizată în rubrici separate „Costuri de implementare (mii lei)” și „Sursa de finanțare”. În acest sens, autorul urmează să asigure delimitarea costurilor pentru instituțiile responsabile de implementare, inclusiv prin specificarea expres a sursei de acoperire a costurilor, bugetul aprobat sau mijloace financiare suplimentare (bugetul de stat/surse financiare externe).</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>
	<p>Se reiterează necesitatea stabilirii sursei de finanțare pentru acțiunea 3.9. „Modernizarea sistemului de coordonare a securității frontierei de stat în vederea îmbunătățirii procesării datelor, cunoașterii situației și schimbului de informații între autoritățile naționale și internaționale relevante, inclusiv în contextul Sistemului european de supraveghere a frontierelor (EUROSUR)”.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>
	<p>La acțiunile 6.4. „Crearea Centrului de instruire în domeniul securității aeronautice”, 7.5. „Crearea Centrului chinologic al Poliției de Frontieră”, 7.6. „Crearea subdiviziunii de intervenție specială la frontiera de stat” nu este clar ce măsuri urmează a fi realizate pentru implementarea acțiunilor enunțate și pentru care tipuri de lucrări sunt necesare mijloace financiare (construcția, reconstrucția, reparația, dotarea, ect.). În acest sens se informează</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii. Având în vedere obiectivele, indicatorii și atingerii țintele propuse în Program, preluate din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din</p>

	<p>că, în proiectul CBTM 2023-2025 la cheltuieli de investiții capital pentru crearea Centrului de instruire în domeniul securității aeronautice, Centrului chinologic și subdiviziunii de intervenție specială la frontiera de stat surse financiare nu sunt prevăzute. Se recomandă autorului revizuirea acțiunilor și asigurarea cu surse de finanțare.</p>	<p>23.09.2022, se consideră necesară menținerea acestor acțiuni, care vor fi realizate din surse externe și în limitele alocațiilor bugetare aprobate.</p>
	<p>Totodată, acțiunea 6.4 „Crearea Centrului de instruire în domeniul securității aeronautice”, se propune a fi exclusă, dat fiind faptul că cursurile respective de instruire pot fi organizate în cadrul Academiei de Poliție „Stefan cel Mare”, instituție care asigură realizarea necesităților de formare a personalului din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și alți beneficiari.</p>	<p>Nu se acceptă Conform articolului 5, alineatul (2), litera d) din Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, una din atribuțiile de bază a Poliției de Frontieră este asigurarea instruirii personalului Poliției de Frontieră în domeniul securității aviației civile. Iar conform punctului 7, subpunctul 5), litera a) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1145/2018, una din atribuțiile Inspectoratului General al Poliției de Frontieră este realizarea programelor de management al resurselor umane prin instruirea profesională inițială și continuă a personalului cu statut special și recalificarea resurselor umane. Subsecvent, Programul Național de Instruire și Certificare a personalului în domeniul Securității Aviației Civile (PNICSA), aprobat prin Ordinul viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale nr. 142/2021, care transpune parțial Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1998 al Comisiei din 5 noiembrie 2015 de stabilire a măsurilor detaliate de implementare a standardelor de bază comune în domeniul securității aviației, stabilește faptul că: 1. Poliția de Frontieră este responsabilă de instruirea la nivelul stabilit prin Programul Național de Securitate în domeniul Aviației Civile (PNSA) și</p>

		<p>PNICSA a întregului personal propriu cu atribuții în domeniul securității aviației civile (<i>pct. 5</i>).</p> <p>2. Poliția de Frontieră are obligația de a elabora, actualiza și aplica programe proprii de instruire, în conformitate cu prevederile PNICSA (<i>pct. 23</i>).</p> <p>3. Poliția de Frontieră va elabora, până la data de 31 ianuarie a fiecărui an, planurile anuale de instruire teoretică și practică (<i>pct. 25</i>).</p> <p>4. Personalul Poliției de Frontieră cu atribuții în domeniul securității aviației civile trebuie să parcurgă instruirea inițială corespunzătoare însușirii competențelor necesare anterior preluării atribuțiilor de serviciu și înainte de a fi autorizate să aplice măsuri de securitate fără a fi supravegheate, precum și trebuie să primească o instruire periodică (<i>pct. 30 și 33, Anexa nr. 1</i>).</p> <p>5. Instructorii de securitate trebuie să prezinte dovezi privind calificările și cunoștințele relevante, precum și experiența în domeniul securității aeronautice de cel puțin 3 ani (<i>pct. 79</i>).</p> <p>6. Poliția de Frontieră este obligată să folosească numai personal certificat în conformitate cu prevederile PNICSA, care trebuie să fie supus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) unui proces de certificare inițială; 2) unei recertificări periodice efectuate cel puțin la fiecare 2 ani, pentru persoanele care operează echipamente cu raze X sau EDS, precum și pentru operatorii de securitate care efectuează controale cu scanere de securitate cu examinator uman; 3) unei recertificări periodice efectuate cel puțin odată la fiecare 3 ani, pentru persoanele care efectuează examinarea vehiculelor, controlul de securitate, altul decât cel menționat la sbp.2) sau care efectuează
--	--	--

		<p>controlul accesului și/sau activități de supraveghere și de patrulare la aeroport (<i>pct. 103 și 104</i>).</p> <p>7. Cursurile de instruire elaborate potrivit cerințelor PNICSA se organizează în <u>centre de instruire, fiind structuri care funcționează în cadrul entităților prevăzute la pct.4</u> (<i>unde este prevăzută și Poliția de Frontieră</i>) pentru instruirea personalului propriu de securitate sau non-securitate, autorizate de Autoritatea Aeronautică Civilă sau de organizațiile internaționale precum Organizația Aviației Civile Internaționale, Asociația Internațională de Transport Aerian, Conferința Europeană a Aviației Civile și Comisia Europeană, care trebuie să îndeplinească un șir de cerințe minime (<i>capitolul X</i>).</p> <p>Actualmente, având în vedere lipsa unui centru de instruire autorizat al Poliției de Frontieră, instruirea inițială și recertificarea angajaților Poliției de Frontieră este realizată de către Centrul de instruire în domeniul securității aeronautice al S.R.L. „Avia Invest”.</p> <p>Conform Planului anual de instruire, capacitatea de instruire inițială a operatorilor de securitate de către Centrul de instruire, este de 12-24 angajați pe an. De remarcat că, necesitățile anuale a Poliției de Frontieră sunt de aproximativ 50 angajați instruiți inițial și 100 angajați instruiți periodice. Ca urmare, certificarea polițiștilor de frontieră nu poate fi realizată în termen și în volumul necesar, impus de cerințele normelor internaționale de securitate aeronautică.</p> <p>Ținând cont de cele relatate, precum și faptul că organizarea și desfășurarea instruirilor menționate nu cad sub incidența Codului educației, se evidențiază necesitatea stringentă de creare a unui Centru propriu de instruire al Poliției de Frontieră în domeniul</p>
--	--	--

		<p>securității aeronautice. Crearea Centrului de instruire are drept scop sporirea calității serviciilor de securitate prestate de către Poliția de Frontieră, în special a calității factorului uman implicat în asigurarea securității aeronautice, prin dotarea unei săli speciale în gestiunea Poliției de Frontieră pentru instruirea angajaților în domeniul de rigoare și respectiv consolidarea abilităților acestora.</p> <p>Instituirea și amenajarea unui Centru de instruire presupune desfășurarea următoarelor activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) amenajarea unei săli de instruire în cadrul Poliției de Frontieră, dotată cu calculatoare, interconectate prin rețea locală; b) instituirea stațiilor de lucru cu instalarea programului specializat de instruire „Eagle X-Ray Screening” și stații de lucru cu programul specializat de instruire „Eagle Cargo Screening”; c) formarea formatorilor din cadrul Poliției de Frontieră privind configurațiile programelor Eagle „X-Ray Screening” și Eagle „X-Ray Cargo”, utilizarea și administrarea softurilor; d) mentenanța, asistența tehnică și suportul programelor de instruire instalate pe perioada de 2 ani după expirarea termenului de garanție. <p>Rezultatele scontate creării unui astfel de Centru sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) eficientizarea procesului de control al pasagerilor, bagajelor și mărfurilor; b) condiții optime de studii asigurate, prin preluarea abilităților în domeniul securității pasagerilor, bagajelor și mărfurilor, conform standardelor UE; c) aptitudini profesionale sporite, în domeniul asigurării securității pasagerilor bagajelor și
--	--	--

		<p>mărfurilor;</p> <p>d) instruirea formatorilor Poliției de Frontieră în domeniul securității aeronautice și a 100% de operatori, implicați în asigurarea securității pasagerilor, bagajelor și mărfurilor;</p> <p>e) cooperarea eficientă între autoritățile relevante implicate în asigurarea securității aeronautice;</p> <p>f) instruirea inițială a angajaților Poliției de Frontieră pentru formarea rezervei.</p> <p>Pentru realizarea acestui obiectiv, ca primă acțiune, Poliția de Frontieră cu suportul partenerilor externi, în perioada a organizat instruirea a 10 angajați din cadrul Poliției de Frontieră, la cursul de formare pentru „Instructori de securitate” în cadrul Centrului de instruire ICAO în domeniul securității aeronautice din Aeroportul Borispol, or. Kiev, Ucraina. Urmare a cursului desfășurat este posibilă organizarea cursurilor de instruire ca operator de securitate pentru angajații Poliției de Frontieră cu Instructori proprii.</p> <p>Prin urmare, se impun următoarele acțiuni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stabilirea spațiului necesar, pentru amenajarea Centrului de instruire în domeniul securității aeronautice al Poliției de Frontieră. 2) dotarea Centrului de instruire cu echipamente și programe, necesare pentru petrecerea instruirilor inițiale și periodice; 3) elaborarea și aprobarea de către Autoritatea Aeronautică Civilă a Programului de instruire a Poliției de Frontieră în conformitate cu Programul național de instruire și certificare în domeniul securității aeronautice.
	<p>Se menționează că, au fost operate modificări în legea bugetului de stat pentru anul 2022, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.</p>	<p>Se acceptă Proiectul și nota informativă au fost modificate</p>

	<p>595/2022 și în prima lectură de către Parlament. Astfel, în bugetul Serviciului Vamal pentru anul 2022 au fost precizate alocații bugetare pentru realizarea proiectului „Reabilitarea și modernizarea posturilor vamale de la frontiera moldo-română” din surse externe – în sumă de 32495,9 mii lei și contribuția Guvernului Republicii Moldova – în sumă de 33465,9 mii lei. Prin urmare, costurile de implementare la acțiunea 8.3 pentru anul 2022 urmează a fi ajustate în acest sens după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cifrele „34721,5” se substituie cu cifrele „32495,9”; - cifrele „20664,0” se substituie cu cifrele „33465,9”. <p>În contextul celor menționate supra, costurile indicate la Ministerul Finanțelor (Serviciul Vamal) pentru anul 2022 urmează a fi ajustate la compartimentul VI „Costuri” din Program și în Nota informativă la compartimentul <i>Fundamentarea economico-financiară</i>.</p>	conform propunerii.
	<p>Subsidiar, conform poziției prezentate și în avizul anterior, considerăm oportună completarea nu doar a Notei informative, dar și a Proiectului Hotărârii Guvernului cu un punct în următoarea redacție:</p> <p>„) Costurile estimative ale acțiunilor vor fi ajustate pe perioada implementării Planului, reieșind din volumele de alocații disponibile în bugetul de stat”.</p>	Se acceptă Proiectul a fost completat conform propunerii.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Aviz nr. 11-4491 din 02.09.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.
<p>La punctul 51 din Capitolul II, ce prevede descrierea situației, în partea ce ține de argumentarea consecințelor ce ar putea surveni în contextul lipsei capacităților instituționale suficiente a instituției de frontieră nu reflectă obiectiv efectele eventuale ale lipsei intervențiilor de modificare. În redacția actuală se stabilește faptul că dotarea insuficientă cu echipamente de securitate a Poliției de Frontieră poate duce la aplicarea unor sancțiuni internaționale din partea organelor internaționale. Însă, considerăm că această consecință ar putea surveni numai în cazuri excepționale, cum ar fi lipsa unui sistem funcțional în stat</p>		

	<p>de asigurare a securității aeronautice, nu și în cazul existenței unor probleme la anumite structuri implicate în procesul de asigurare a securității aeronautice. În acest sens, propunem reformularea redacției și expunerea punctului în următoarea redacție: <i>“51. Actualmente, instituția de frontieră nu deține capacități suficiente pentru asigurarea securității obiectivelor de importanță majoră, cauzele acestei problematice fiind unele deja istorice, asupra cărora instrumentele aplicate nu mai produc efecte. Astfel, în Aeroportul Internațional Chișinău (AIC), standardele de securitate aeronautică nu sunt asigurate corespunzător în partea ce ține de atribuțiile Poliției de Frontieră, instituția neavând capacitatea de a asigura numărul necesar de operatori de securitate aeronautică certificați și de a avea în dotare echipamentul de securitate necesar. Această situație se datorează faptului că statul, efectiv, nu beneficiază de resursele financiare acumulate din taxa pentru asigurarea securității aeronautice, respectiv lipsește posibilitatea de instituire a unui sistem propriu de instruire inițială și recurentă a polițiștilor de frontieră. Nivelul scăzut al securității aeronautice poate genera acte de intervenție ilicită și cel mai grav tragedii aviatice, respectiv neintervenția în excluderea acestor riscuri poate avea consecințe extrem de grave.”</i></p>	
	<p>La punctul 1.3 din Planul de acțiuni menționăm că în conformitate cu prevederile stabilite la art. 63 din Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile aprobă metodologia de evaluare a nivelului de pericol și de management al riscurilor, conform căreia evaluează în mod continuu nivelul de pericol privind securitatea aviației civile. Autoritatea Aeronautică Civilă (AAC) a aprobat metodologia dată prin Ordinul nr.5/GEN din 03.03.2022. Reieșind din cele menționate, pct.1.3 se propune a fi expus în următoarea redacție <i>„Crearea Grupului de experți de</i></p>	<p>Nu se acceptă Pct. 1.3 din Planul de acțiuni prezumă crearea Grupului comun de analiză a riscurilor (GCAR) la nivelul sectorului poliției de frontieră „Aeroportului Internațional Chișinău” (SPF AIC), ca o acțiune de continuitate a dezvoltării și consolidării sistemului de analiză a riscurilor transfrontaliere. Totodată, crearea GCAR la nivelul SPF AIC este o acțiune planificată în contextul dezvoltării cooperării interinstituționale și consolidării capacităților de analiză a riscurilor la nivel național în domeniul</p>

analiză a riscurilor sub egida AAC în vederea identificării, evaluării și reducerii nivelului pentru fiecare tip de risc posibil.”

combaterii criminalității transfrontaliere. În acest context, în anul 2014 a fost creat GCAR la nivel național (*Ordinul comun al Ministerului Afacerilor Interne, a Serviciului de Informații și Securitate, a Procuraturii Generale și a Serviciului Vamal nr. 220/71/41/327-0 din 28 iulie 2014*), acțiune realizată în conformitate cu punctul 1.3.1 din Anexa II la Acordul de Finanțare NR.ENPI/2013/024-405, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 526 din 03 iulie 2014 pentru aprobarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind suportul în implementarea Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize, semnat la 12 iunie 2014. Totodată, în anul 2017 au fost create Grupuri comune de analiză a riscurilor la nivel regional.

Subsidiar, articolul 65 din Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică stabilește că Autoritatea Aeronautică Civilă aprobă metodologia de evaluare a nivelului de pericol și de management al riscurilor, conform căreia evaluează în mod continuu nivelul de pericol privind securitatea aviației civile, luând în considerare situația internă și cea internațională, sistematizând informația recepționată de la organizațiile internaționale în domeniul aviației civile, de la organele competente și din alte surse, ceea ce este un segment mai îngust de activitate vizavi de acțiunile care vor fi realizate de către GCAR la nivelul SPF AIC.

Totodată, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (*Autoritatea Aeronautică Civilă*) a fost exclus din lista instituțiilor responsabile de implementarea acțiunii.

	<p>La punctul 6.1 din Planul de acțiuni, luând în considerare complexitatea acțiunii se propune modificarea termenului de realizare pentru trimestrul I, anul 2023.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii</p>
	<p>Suplimentar, în contextul prevederilor proiectului remis spre avizare, vă informăm că prin Dispoziția Guvernului Republicii Moldova nr. 44-d din 16.03.2022 a fost aprobat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comitetului Național de Securitate Aeronautică și componența nominală a acestuia. De asemenea, prin Ordinul Autorității Aeronautice Civile nr. 10/GEN din 11 martie 2022 a fost aprobat Regulamentul comisiei de securitate aeronautică a Aeroportului Internațional Chișinău, astfel cum este prevăzut în Programul național de securitate în domeniul aviației civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124/2021. Totuși, menționăm că Comitetul Național de Securitate Aeronautică nu s-a întrunit niciodată de la instituire, iar Comisia de securitate aeronautică a Aeroportului Internațional Chișinău a avut o singură ședință. Astfel, este imposibil de apreciat funcționalitatea acestora la această etapă, respectiv nefiind motive și argumente obiective de a modifica/completa/reevalua componența nominală a acestor organe colegiale.</p>	<p>Se acceptă Acțiunile nr. 6.2. și 6.3. au fost reformulate. Astfel, având în vedere necesitatea înlăturării deficiențelor constatate în procesul implementării actelor normative din domeniul securității aeronautice se propune următoarea redacție a acțiunilor nr. 6.2. și 6.3.: „6.2. <i>Modificarea Legii nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, în vederea înlăturării deficiențelor constatate în procesul de implementare</i>”; „6.3. <i>Modificarea Programului național de securitate în domeniul aviației civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.124/202, în vederea înlăturării deficiențelor constatate în procesul de implementare</i>”.</p>
<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Aviz nr. DI/3/041-9757 din 07.09.2022</p>	<p>I. Obiecțiile</p>	
	<p>Lipsa de obiecții</p>	<p>-</p>
	<p>II. Propunerile (recomandările)</p>	
	<p>Cu referire la pct. 1 din Program în care se menționează că la 3 martie 2022 a fost formalizată intenția Republicii Moldova de a deveni stat membru al familiei europene, se atrage atenția asupra faptului că la dată indicată (3 martie) cererea a fost doar semnată de către oficialii Republicii Moldova, iar depunerea acesteia a avut loc la data de 4 martie 2022. Astfel, data indicată în textul proiectului urmează a fi modificată corespunzător.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>
	<p>Totodată, potrivit dispozițiilor Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, Aranjamentul de</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>

	lucru privind cooperarea operațională între Ministerul Afacerilor Interne și FRONTEX, semnarea căruia este prevăzută drept acțiune la pct. 3.4. din Planul de acțiuni privind implementarea Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025, nu are statut de tratat internațional. În acest context, se constată necesitatea excluderii MAEIE din compartimentul 7 „Instituție responsabilă” la pct. 3.4. din Plan.	
Agencia Servicii Publice Aviz nr. 04-01/829 din 31.03.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	La proiectul <i>Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025</i> : 1) La punctual 20: a) Subpunctul 1) de expus în următoarea redeacție: “1) întrebuițarea la traversarea frontierei a actelor de identitate false, falsificate sau obținute prin fraudă;”; b) la subpunctul 2), cuvântul „folosirea” de sbstituit cu cuvântul „întrebuițarea”, iar cuvântul „străin” de substituit cu cuvintele „obținut prin fraudă;”. Modificările respective se propun în contextul prevederilor art. 6 din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.	Se acceptă parțial Având în vedere că conform articolului 361 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, constituie infracțiune <i>folosirea documentelor oficiale false</i> , iar documentul străin nu întotdeauna este obținut prin fraudă propunem următoarea formulare a subpunctelor 1) și 2) ale punctului 21 (<i>fost 20</i>): 1) folosirea, la traversarea frontierei, a actelor false, falsificate, străine sau obținute prin fraudă; 2) folosirea a două acte de identitate, unul valabil pentru ieșirea legală din țară și unul fals, falsificat, străin sau obținut prin fraudă, pentru a fi utilizat ulterior pe teritoriul țării de destinație;
Agencia Proprietății Publice Aviz nr. 05-03-5416 din 23.08.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	Lipsa de propuneri	-
Agencia de Guvernare Electronică Aviz nr. 3007-137 din 23.08.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	În conformitate cu art.7 ⁶ și art.22 lit.c) și d) din Legea nr.467/2003 nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, dezvoltarea unui sistem	Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.

	<p>informațional de stat (SI) nou impune și documentarea obligatorie a acestuia, prin elaborarea și promovarea unei hotărâri de Guvern prin care să se aprobe conceptul SI și, înainte de punerea în exploatare a SI, a hotărârii de Guvern prin care să se instituie SI și să se aprobe regulamentul resursei informaționale formate de acesta. După caz, aprobarea conceptului SI și a regulamentului resursei informaționale poate fi promovată și printr-un singur act normativ. În acest context, considerăm necesar ca acțiunea 1.5. din proiectul Planului de acțiuni, care prevede implementarea sistemului de informații prelabile despre pasageri (API) și a registrului cu numele pasagerilor (PNR) în Aeroportul Internațional Chișinău, să fie precedată de o acțiune nouă, prin care să se planifice <i>elaborarea și promovarea de către MAI a proiectului hotărâri de Guvern cu privire la aprobarea Conceptului viitorului sistem informațional și a Regulamentului cu privire la modalitatea de ținere a Registrului cu numele pasagerilor format de SI respectiv.</i></p>	
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor Aviz nr. 06/4957 din 29.08.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	Lipsa de propuneri	-
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică Aviz nr. 1.4/1317/22 din 29.08.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	Lipsa de propuneri	-
Ministerul Justiției Expertiza juridică nr. 04/7828 din 06.09.2022	I. Obiecțiile	
	Lipsa de obiecții	-
	II. Propunerile (recomandările)	
	La pct. 3 din proiectul hotărârii cuvântul „cătref” se va substitui cu cuvintele „până la” în vederea respectării uzanțelor de tehnică	Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.

legislativă.		
	<p>La proiectul Programului: Important de menționat că, în cadrul Consiliului Europei din 23 iunie 2022, liderii UE au acordat Republicii Moldova statutul de țară candidată la UE. Deci este necesar de a fi revăzută și reformulată/actualizată partea introductivă care menționează că <i>intenția de a deveni stat membru al familiei europene a fost formalizată la 3 martie 2022, când Republica Moldova a depus cererea de aderare la Uniunea Europeană</i>, această afirmație nu corespunde cu statutul actual al Republicii Moldova de țară candidată la UE. Totodată, având ca obiectiv procesul de aderare a Republicii Moldova la UE este necesar ca elaborarea politicilor să fie efectuată prin transpunerea acquis-ului UE inclusiv pe acest segment. În această conjunctură, pe lângă aspectele care sunt expuse în proiectul Programului cum ar fi Frontexul, care acordă sprijin Republicii Moldova în gestionarea frontierelor în îndeplinirea unor sarcini precum înregistrările și verificările la frontieră, important este ca la această etapă să se țină cont de obiectivul politicii UE în domeniul gestionării frontierelor externe, cu indicarea acelor mecanisme/metode de preluare/ implementare a standardelor comune privind controlul la frontierele externe, punerea treptată în practică a sistemului integrat pentru gestionarea frontierelor comune. Domeniile prioritare sunt expuse pe pagina web a Parlamentului European, care fac referință și la combaterea terorismului; reducerea timpului legat de verificările la frontieră; îmbunătățirea calității acestor verificări; calcularea automată a șederii autorizate pentru fiecare călător și alte aspecte importante pe acest segment, relevante și actuale și pentru RM.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii. Totodată, în proiect a fost transpus acquis-ul Uniunii Europene în domeniul managementului integrat al frontierelor. Astfel, putem menționa avizul consultativ al Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (FRONTEX), care a menționat: „<i>În intervalul scurt de timp pe care îl acoperă, proiectul de document stabilește scena în mod clar și identifică un set de priorități cu ținte și indicatori într-o manieră cuprinzătoare. Proiectul Programului prezintă o mare asemănare cu Strategia tehnică și operativă pentru gestionarea europeană integrată a frontierelor, aprobată prin Decizia nr. 2/2019 a Consiliului de Administrație al FRONTEX, fiind structurată în jurul a trei obiective generale – la fel ca cele ale Strategiei menționate. Asemănările sunt identificate și în obiective specifice. Armonizarea terminologiei și reglarea fină a structurii marchează o evoluție pozitivă în realizarea unei abordări uniforme atunci când se ocupă de Managementul integrat al frontierelor în Europa. Au fost identificate acțiunile corespunzătoare pe baza situației de astăzi.</i>”</p>
	<p>Cu referire la impactul descris de prezentul proiect (Capitolul IV), care urmează să se producă urmare implementării programului, acesta este descris într-o formulă generală. Prin urmare, se recomandă de a se ralia la prescripțiile normative ale</p>	<p>Se acceptă Impactul a fost descris conform punctului 11, subpunctul 5) din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea,</p>

	<p><i>Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, ceea ce va facilita procesele de implementare și monitorizare, inclusiv, va facilita evaluarea impactului produs și corespunderea acestuia celui scontat.</i></p>	<p>monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 și a punctului 5.6. din Ghidul metodologic „Integrarea prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare în documentele de planificare și documentele de politici publice la nivel național”. Totodată, Capitolul III (<i>Tabelul 1</i>) din Program a fost completat cu indicatorii de impact, valorile de referință și țintele ce urmează a fi atinse pentru obiectivele generale, preluate din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022, acestea fiind stabilite în cadrul unui proces complex.</p>
	<p>La Capitolul VI se va ține cont că, capitolele reprezintă elemente structurale complexe și nu pot fi constituite dintr-un singur punct.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>
	<p>În conformitate cu <i>Hotărârea Guvernului nr. 386/2020</i> la stabilirea indicatorilor de monitorizare pentru fiecare acțiune planificată se stabilesc și valori de referință actuale/curente și țintite/planificate. Analizând structura/conținutul planului constatăm că nu s-au identificat valorile de referință. În același timp, partea descriptivă a programului în tabelul nr. 1 „<i>Obiectivele specifice, indicatorii de rezultat și țintele propuse pentru aceștia</i>” conține anumiți indicatori/valori de referință la obiectivele specifice. În acest context se propune dezvoltarea valorilor de referință per obiectiv specific, care să cuprindă/reflecte tot domeniul de intervenție. Aceasta formă de expunere a valorilor de referință ar facilita procesul de evaluare a gradului de atingere a obiectivelor specifice prin compararea valorilor de referință actuale cu cele preconizate. Totodată, acest fapt va favoriza evaluarea impacturilor produse și în ce măsură a fost realizat obiectivul general.</p>	<p>Se acceptă Capitolul III (<i>Tabelul 1</i>) din Program a fost completat cu indicatorii de impact, valorile de referință și țintele ce urmează a fi atinse pentru obiectivele generale, preluate din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată în ședința Guvernului din 23.09.2022, acestea fiind stabilite în cadrul unui proces complex.</p>
	<p>Cu referire la acțiunile 3.2 și 5.6 din proiectul planului de acțiuni în care Ministerul Justiției este indicat ca executor și coexecutor</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>comunicăm că, ministerul rămâne angajat să contribuie la realizarea acestora și este deschis pentru conlucrare eficientă în continuare. În particular, cu referire la acțiunea 5.6 menționăm că în cadrul Ministerului Justiției este creat grup de lucru pentru modificarea Codului de procedură penală, care va încorpora în proiectul de modificare consolidat toate aspectele invocate la această acțiune.</p>	
	<p>Referitor la acțiunile ce urmează a fi realizate în anul 2022 (acțiunile 4.1; 5.1; 5.2; 6.1; 7.1 și 7.2), dat fiind că termenul de realizare a acțiunilor indicat este cel la care acțiunea urmează a fi finalizată și având în vedere că suntem în trimestrul III al anului 2022, există probabilitatea ca acțiunile să nu fie realizate în termenul indicat. Respectiv, este necesară revizuirea termenelor de realizare a acțiunilor menționate.</p>	<p>Se acceptă Termenele menționate au fost revizuite.</p>
	<p>Propunem ca rubrica „Instituție responsabilă” să fie separată de rubrica „Parteneri”.</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost modificat conform propunerii.</p>

Secretar general al ministerului

Serghei DIACONU